

Titluri de Cetățean de Onoare post-mortem pentru o serie de personalități ciacovene (II)

În cadrul ședinței ordinare desfășurată în luna aprilie a.c., Consiliul Local al Orașului Ciacova a aprobat acordarea titlului de Cetățean de Onoare al Ciacovei (post mortem) pentru șapte personalități ale localității noastre: Ion Monoran - poetul Revoluției, Josef Brandeisz - renumit muzician, Konrad Kerneweiss - episcopul ciacovenilor, Dositej Obradovici - Eminescu al sârbilor, Ștefan Polverejan - medic veterinar și vânător, pasionat de melegurile ciacovene, Petru Fiat - unul dintre cei mai importanți primari ai Ciacovei, Pavel Cebzan - nemuritorul clarinetist din formația lui Gheorghe Zamfir. Proiectul de hotărâre a aparținut domnului primar al orașului Ciacova, ing. Petru Filip. Inițiativa este mai veche, la sfârșitul anului 2019 am dorit să marcăm o sută de ani de administrație românească la Ciacova prin acordarea titlului de Cetățean de Onoare al orașului nostru unor personalități ciacovene, dar atunci nu s-a reușit acest lucru. Lista inițială, mult mai amplă, a fost realizată de autorul acestor rânduri, după consultarea cu domnul primar și cu doamna conf. univ. dr. Cipriana Sava. În mod îmbucurător, în primăvara acestui an, la inițiativa domnului primar, s-a revenit asupra acestei liste, chiar dacă, momentan, aceasta este mult mai scurtă. Până la urmă, cinstirea înaintașilor în acest mod este laudabilă și nu ne costă nimic, aduce un strop de bucurie familiilor acestor înaintași ai noștri. Evident, ca orice listă, aceasta poate fi considerată subiectivă, poate genera discuții și păreri (și este normal să fie așa) și, evident, poate fi oricând îmbunătățită. Nu cred că trebuie să ne temem că vom avea un număr prea mare de cetățeni de onoare ai Ciacovei. Dimpotrivă, sunt de părere că fiecare dintre noi trebuie să își cunoască înaintașii și să aprecieze ceea ce ne-au lăsat aceștia, la fel cum ar trebui să îi apreciem și pe acei ciacoveni, cu rezultate remarcabile în activitatea lor, care sunt încă printre noi.

Josef Brandeisz jr. (1896-1978)

S-a născut la Ciacova, în județul Timiș, la 23 august 1896. Tatăl său a fost renumitul constructor Josef Brandeisz (1862-1921) din Ciacova, iar mama, Maria, născută Ludwig. De notat că el este unul dintre cei mai importanți muzicieni timișoreni ai secolului XX, ca muzicolog,

profesor și violonist. Studiile muzicale le-a început la Conservatorul municipal din Timișoara (1909-1911) cu Bela Tomna (vioară), con-

nuându-le la „Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola” din Budapesta (1921-1925) cu Molnar Antal (teorie-solfegiu), Siklos Adalbert (armonie), Geza Molnar (istoria muzicii, estetica muzicală), Hubay Jenő și Mambriny Gyula (vioară), Kemeny Rezo (viola) și Tamay Alajos (pian). S-a perfecționat la Baden-Baden (1929) și la „Musik-Hochschule” din Berlin (1932) cu Carl Flesch.

Josef Brandeisz a fost profesor de vioară la Conservatorul municipal din Timișoara între 1920 și 1944, violonist în Cvartetul de coarde „Tomm” din Timișoara între 1920 și 1938, prim-violist în Orchestra simfonică „Amicii muzicii” din Timișoara între 1920 și 1946, violist-solist și șef de partidă în orchestra Operei Române din Timișoara între 1947 și 1960 și Filarmonica „Banatul” din Timișoara între 1947 și 1949, lector la clasa de muzică de cameră la Institutul de artă din Timișoara între 1949 și 1950, profesor de vioară și violă la Liceul de Muzică „Ion Vidu” din Timișoara între 1954 și 1973.

În cariera sa didactică de aproape 60 de ani, desfășurată exclusiv la Timișoara, a format peste 900 de violoniști, deveniți soliști, membri ai unor formații camerale, ai unor orchestre importante și profesori. A desfășurat o bogată activitate concertistică (peste 200 de apariții publice în țară, însumând 66 de concerte și 84 de diverse piese de compozitori români și străini), participând la peste 50 de concerte camerale și 59 de premiere de opere și operete în Timișoara. Tatăl său, un remarcabil arhitect și constructor ciacovean, Josef Brandeisz senior (1862-1921), a construit, printre altele, impunătoarea clădire a Liceului Teoretic „Alexandru Mocioni” Ciacova (1894), dar și fosta Școală Maghiară, actualmente sediu și cantină socială a Caritas BSG Ciacova.

Konrad Kerneweiss (1913-1981)

S-a născut în data de 9 iunie 1913 la Ciacova, fiind fiul lui Konrad Kerneweiss și al Katharinei, născută Quitter, din Ciacova. A fost al 11-lea copil al acestei familii profund religioase și catolice. Între anii 1923-1931 a urmat gimnaziul real german din Timișoara, susținând examenul de Bacalaureat în iunie 1931. Între 1931-1936 a studiat teologia la Cracovia, fiind hirotonit preot în 22 martie 1936.

A studiat la universitățile din Freiburg im Breisgau și Marburg an der Lahn. Va fi capelan și apoi preot la Jimbolia, Tomnatic, Periam, Sânpetru Mare, iar din 1951 în Timișoara-Iosefin. În anul 1954, cu puțin timp înainte de a muri, dr. Augustin Pacha l-a numit ca Ordinarius al Episcopiei romano-catolice de Timișoara, echivalentul titlului de episcop.

Ca Ordinarius a primit numirea și de la Roma, însă abia în anul 1974 va putea să treacă pentru prima dată granițele României socialiste, spre a-și face datoria prin prima sa vizită „Ad-limina” la Vatican. A păstorit cu pricepere și devotament episcopia Timișoarei, în fapt doar dioceză, fiind foarte îndrăgit de ciacoveni, care îl numeau „Episcopul nostru”. A murit în data de 23 octombrie 1981 la Timișoara, fiind înmormântat, conform dorinței, în cimitirul catolic din Ciacova, în data de 26 octombrie, și nu în cripta Domului din Timișoara, acolo unde sunt înmormântați cei mai mulți dintre episcopii romano-catolici de Timișoara.

Ștefan Polverejan (1927-2019)

Născut în Banatul sârbesc, medic veterinar dr. medic veterinar districtual, a fost profund legat de Ciacova, al cărei trecut istoric l-a cercetat cu pasiune.

Cadru didactic al Liceului Agricol Ciacova, vânător pasionat, a publicat nenumărate articole pe teme de istorie locală, etică vânătorească, ornitologie, zootehnie, istoria vânătorii din Ciacova și Banat în reviste precum „Diana”, „Preludii”, „Suflet nou”, Revista de zootehnie și medicină veterinară.

Este coautor al valoroasei lucrări „Bicentenarul activității farmaceutice din comuna Ciacova”, Timișoara, 1995, dar și autor al mai multor cărți despre vânătoarea în Ciacova și în Banat, deosebit de apreciate în domeniu, dintre care amintim „Vânătoarea tradițională în Banat”.

În ciuda vârstei înaintate, a ținut să ne onoreze cu prezența la toate evenimentele organizate în Ciacova în anii 2018-2019, cu ocazia Centenarului, trecând în neființă, pe neașteptate, la sfârșitul verii anului 2019.

Deosebit de apreciat și atașat de comunitatea locală ciacoveană, își doarme somnul de veci la Timișoara.

Petru Fiat (1897-1979)

S-a născut la 20 februarie 1897 la Ciacova, într-o familie de țărani înstăriți. A urmat școala la Ciacova, iar în anul 1910 a intrat calfă, devenind apoi tipograf, la Tipografia Iulius Gammer din Ciacova. Între anii 1914-1918, luptă pe front în Primul Război Mondial, în cadrul batalionului Walkiria.

Revenit de pe front, se întoarce, ca tipograf, la Tipografia Gammer, devenită mai târziu Tipografia Aleksandar Protici.

În același timp, a fost și un agricultor pasionat, având peste 21 de hectare de pământ și animale. În anul 1923 devine primar al Ciacovei, din partea Partidului Național Țărănesc, deținând această funcție vreme de 18 ani.

Prețuit și respectat de ciacovenii de toate naționalitățile, mandatul său a fost nu doar îndelungat, ci și încărcat de realizări: pietruirea, cu piatră de munte, a străzilor din Ciacova, construirea Spitalului „Dr. Avram Imbroane” din localitate și a băilor comunale, între anii 1935-1936, construirea ștrandului din Ciacova și a bazinului de apă din Culă, pentru aprovizionarea localității noastre, în anul 1936.

„Răsplata” a venit câțiva ani mai târziu, după încheierea celei de-a doua conflagrații mondiale, deportarea sa și a întregii familii în Bărăgan, în anul 1951.

În Bărăgan, în localitatea Vișoara, unde i s-a stabilit domiciliu obligatoriu, a lucrat ca zilier la GAS Mărculești, pentru a-și întreține familia, până în anul 1956, când li s-a permis să se întoarcă acasă.

La Ciacova nu a mai avut loc decât în calitate de căruțaș, la DCA iar apoi la CAP... Bănățean autentic, a cunoscut toate limbile vorbite în Banat: română, sârbă, germană, maghiară și țigănește. S-a stins pe 29 august 1979, fiind înmormântat în cimitirul ortodox din Ciacova.

Bogdan SECULICI